

การพัฒนาแอนิเมชันสามมิติ (3D Animation) เพื่อส่งเสริมความรู้ด้านสุขภาพ สำหรับนักเรียนระดับประถมศึกษา เรื่อง “Vaccine Hero”

The Development of 3D Animation to Promote Health Knowledge for Primary School Students: “Vaccine Hero”

กาญจนา วรรณยศ¹, ธัญญารัตน์ อัครจุฬามณี², สิทธิพร ธรรมธ³

¹คณะบริหารธุรกิจ, สาขาวิชาเทคโนโลยีดิจิทัลทางธุรกิจ, มหาวิทยาลัยกรุงเทพสุวรรณภูมิ,

kanjana.wannayos@gmail.com

²คณะบริหารธุรกิจ, สาขาวิชาเทคโนโลยีดิจิทัลทางธุรกิจ, มหาวิทยาลัยกรุงเทพสุวรรณภูมิ, Thanyarat@bsu.ac.th

³คณะบริหารธุรกิจ, สาขาวิชาเทคโนโลยีดิจิทัลทางธุรกิจ, มหาวิทยาลัยกรุงเทพสุวรรณภูมิ, Sittiporn@bsu.ac.th

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาและประเมินคุณภาพแอนิเมชันสามมิติ (3D Animation) เรื่อง “Vaccine Hero” เพื่อส่งเสริมความรู้ด้านสุขภาพและสร้างทัศนคติเชิงบวกต่อการฉีดวัคซีนในนักเรียนระดับประถมศึกษา โดยออกแบบสื่อในรูปแบบการเล่าเรื่อง (Storytelling) ผ่านตัวละครและบทสนทนาที่เหมาะสมกับพัฒนาการของผู้เรียน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 18 คน จากโรงเรียนแห่งหนึ่ง ได้มาโดยวิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) การดำเนินการวิจัยแบ่งออกเป็น 3 ขั้นตอน ได้แก่ (1) การพัฒนาแอนิเมชันสามมิติ (2) การนำแอนิเมชันไปทดลองใช้ในชั้นเรียน และ (3) การประเมินความพึงพอใจของผู้เรียนที่มีต่อสื่อ โดยใช้แบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ และวิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

ผลการวิจัยพบว่า ความพึงพอใจของผู้เรียนที่มีต่อแอนิเมชันสามมิติ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.49$) แสดงให้เห็นว่าสื่อที่พัฒนาขึ้นมีคุณภาพและความเหมาะสม สามารถนำไปประยุกต์ใช้เป็นสื่อส่งเสริมการเรียนรู้ด้านสุขภาพในระดับประถมศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ

คำหลัก: การพัฒนาสื่อการเรียนรู้, แอนิเมชันเพื่อการเรียนรู้, สื่อดิจิทัลเพื่อการศึกษา

Abstract

This research aimed to develop and evaluate the quality of a three-dimensional (3D) animation entitled “Vaccine Hero” to promote health knowledge and foster positive attitudes toward vaccination among primary school students. The animation was

designed using a storytelling approach, incorporating characters and dialogues appropriate to the learners' developmental level.

The sample consisted of 18 fourth-grade students from a selected school, obtained through purposive sampling. The research procedure was conducted in three phases: (1) development of the 3D animation, (2) implementation of the animation in the classroom, and (3) evaluation of students' satisfaction with the media. A five-point Likert scale questionnaire was employed as the research instrument, and the data were analyzed using descriptive statistics, including mean ($\bar{X}$) and standard deviation (S.D.).

The results revealed that the overall students' satisfaction with the 3D animation was at a high level ($\bar{X} = 4.49$), indicating that the developed media was of good quality and appropriate for use as an effective health education learning resource at the primary education level.

Keywords: Educational Media Development, Educational Animation, Digital Media for Education

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ปัจจุบันเทคโนโลยีด้านสื่อมัลติมีเดียมีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะแอนิเมชันสามมิติ (3D Animation) ซึ่งสามารถสร้างแบบจำลองและองค์ประกอบทางภาพได้อย่างสมจริง ทั้งด้านแสง สี เสียง และการเคลื่อนไหว ส่งผลให้การถ่ายทอดเนื้อหาและอารมณ์มีความชัดเจนและน่าสนใจมากยิ่งขึ้น โดยการใช้แอนิเมชันในการเรียนการสอนสามารถช่วยส่งเสริมความเข้าใจและการมีส่วนร่วมของผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ (วราพร คำจับ, 2566)

ในด้านสุขภาพ การฉีดวัคซีนเป็นมาตรการสำคัญในการป้องกันโรคและลดความรุนแรงของการเจ็บป่วย โดยองค์การอนามัยโลกได้ระบุว่า การได้รับวัคซีนอย่างทั่วถึงช่วยลดอัตราการเจ็บป่วยและเสียชีวิตในเด็กได้อย่างมีนัยสำคัญ (World Health Organization, 2023) อย่างไรก็ตาม ยังพบว่าเด็กจำนวนมากน้อยมีความกลัวหรือความวิตกกังวลต่อการฉีดวัคซีน ซึ่งอาจเกิดจากความไม่เข้าใจหรือข้อมูลที่คลาดเคลื่อน (ชนิษฐา ชื่นใจ, 2564)

จากเหตุผลดังกล่าว ผู้วิจัยจึงพัฒนาแอนิเมชันสามมิติ เรื่องการฉีดวัคซีน เพื่อใช้เป็นสื่อส่งเสริมความรู้และสร้างทัศนคติเชิงบวกต่อการรับวัคซีนในนักเรียนระดับประถมศึกษา โดยออกแบบเนื้อหาในรูปแบบการเล่าเรื่องที่มีตัวละครและบทสนทนาที่เข้าใจง่าย เหมาะสมกับวัย และสอดแทรกสาระด้านสุขภาพผ่านภาพ เสียง และการดำเนินเรื่องอย่างสร้างสรรค์ ทั้งนี้ เพื่อช่วยลดความกลัว เสริมสร้าง

ความเข้าใจที่ถูกต้อง และกระตุ้นให้เด็กตระหนักถึงความสำคัญของการฉีดวัคซีน อันจะนำไปสู่พฤติกรรมสุขภาพที่เหมาะสมในระยะยาว

วัตถุประสงค์

1. เพื่อพัฒนาแอนิเมชันสามมิติที่มุ่งส่งเสริมความรู้ความเข้าใจและสร้างทัศนคติเชิงบวกต่อการฉีดวัคซีนในกลุ่มเด็กและเยาวชน
2. เพื่อศึกษาประสิทธิภาพของการถ่ายทอดสาระความรู้เกี่ยวกับวัคซีนผ่านสื่อแอนิเมชันในรูปแบบที่เหมาะสมกับพัฒนาการและความสนใจของผู้เรียน

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ได้ข้อมูลเชิงประจักษ์เกี่ยวกับประสิทธิภาพของการถ่ายทอดสาระความรู้ด้านวัคซีนผ่านสื่อแอนิเมชัน ซึ่งสามารถสะท้อนถึงระดับความเข้าใจ และการยอมรับของผู้เรียน
2. สามารถใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาสื่อการเรียนรู้ดิจิทัลด้านสุขศึกษา หรือประยุกต์ใช้กับเนื้อหาสาระอื่น ๆ ในระดับประถมศึกษาได้อย่างเป็นระบบและมีหลักฐานรองรับทางวิชาการ

กรอบแนวคิด

การวิจัยครั้งนี้มุ่งพัฒนาแอนิเมชันสามมิติ (3D Animation) เรื่อง การฉีดวัคซีน เพื่อส่งเสริมความรู้ และสร้างทัศนคติเชิงบวกในนักเรียนระดับประถมศึกษา โดยกำหนดกรอบแนวคิดการวิจัย ดังนี้

ตัวแปรต้น (Independent Variable)

แอนิเมชันสามมิติ เรื่อง การฉีดวัคซีน ที่พัฒนาขึ้น โดยมีองค์ประกอบ ได้แก่

1. เนื้อหาเกี่ยวกับความสำคัญของวัคซีน
2. การออกแบบตัวละครและภาพกราฟิก
3. เสียง บทสนทนา และดนตรีประกอบ
4. รูปแบบการเล่าเรื่อง (Storytelling) ที่เหมาะสมกับวัย

ตัวแปรตาม (Dependent Variables)

- 1) ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการฉีดวัคซีน
- 2) ทัศนคติเชิงบวกต่อการฉีดวัคซีน
- 3) ความพึงพอใจของผู้เรียนที่มีต่อสื่อแอนิเมชัน

ความสัมพันธ์ของตัวแปร

การใช้แอนิเมชันสามมิติที่ได้รับการออกแบบอย่างเหมาะสม คาดว่าจะส่งผลต่อระดับความรู้ความเข้าใจ ทัศนคติ และความพึงพอใจของผู้เรียนในทางที่ดีขึ้น

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงพัฒนา มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนา และประเมินคุณภาพแอนิเมชันสามมิติ เรื่องการฉีควัคซีน สำหรับนักเรียนระดับประถมศึกษา โดยมีรายละเอียดการดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ได้แก่ นักเรียนระดับประถมศึกษา

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 18 คน จากโรงเรียนแห่งหนึ่ง ได้มาโดยวิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แอนิเมชันสามมิติ เรื่อง การฉีควัคซีน ความยาวประมาณ 3 นาที

2. แบบประเมินคุณภาพแอนิเมชัน (สำหรับผู้เชี่ยวชาญ)

3. แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อแอนิเมชัน ลักษณะเป็นมาตราส่วน

ประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale)

3. ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย การวิจัยแบ่งออกเป็น 3 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การพัฒนาแอนิเมชันสามมิติ ศึกษาข้อมูล และเอกสารที่เกี่ยวข้อง วิเคราะห์เนื้อหา ออกแบบบท (Storyboard) ออกแบบตัวละคร ฉาก และองค์ประกอบต่าง ๆ จากนั้นดำเนินการสร้างแอนิเมชัน ตัดต่อ และปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ

ขั้นตอนที่ 2 การทดลองใช้แอนิเมชัน นำแอนิเมชันที่พัฒนาขึ้นไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างในชั้นเรียน โดยให้ผู้เรียนรับชมแอนิเมชันจนจบเนื้อหา

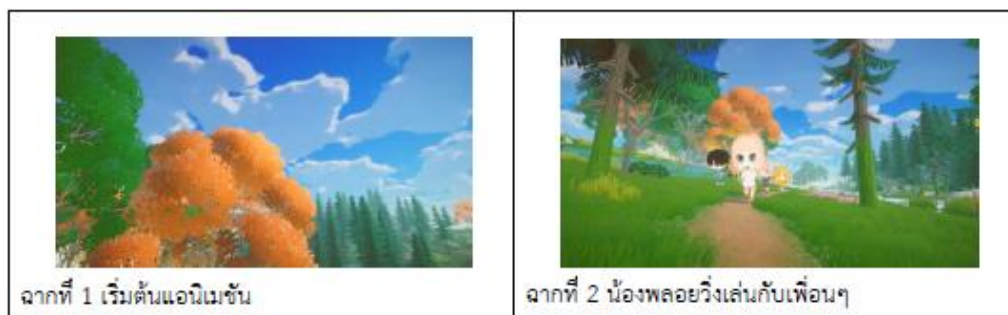
ขั้นตอนที่ 3 การประเมินผล ภายหลังจากการรับชม ให้นักเรียนตอบแบบสอบถามความพึงพอใจ จากนั้นรวบรวมข้อมูลเพื่อนำไปวิเคราะห์ผล

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

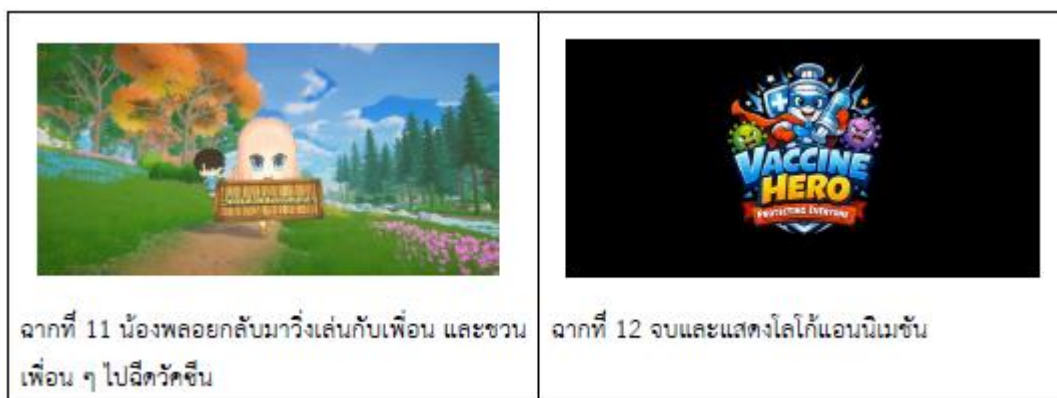
วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และแปลผลตามเกณฑ์การประเมินที่กำหนดไว้

ผลการวิจัย

1. การพัฒนาสื่อแอนิเมชัน มีผลการวิจัยดังนี้

 <p>ฉากที่ 3 นื่องพลอยและเพื่อนๆพบเจอเชื้อโรค</p>	 <p>ฉากที่ 4 นื่องพลอยพบกับคุณหมอ</p>
 <p>ฉากที่ 5 ฉากนื่องพลอยรู้สึกกลัวการฉีดวัคซีน และ หมออธิบายการฉีดวัคซีน</p>	 <p>ฉากที่ 6 มีแสงสว่างออรัออกมาจากเข็มวัคซีน</p>
 <p>ฉากที่ 7 วัคซีนแมนปรากฏตัว นื่องพลอยได้พบกับ วัคซีนแมน วัคซีนแมนให้กำลังใจนื่องพลอย อธิบาย ข้อดีการฉีดวัคซีน</p>	 <p>ฉากที่ 8 วัคซีนแมนกำลังต่อสู้กับเชื้อโรคร้าย วัคซีนแมนให้กำลังใจนื่องพลอย อธิบายข้อดีการฉีดวัคซีน</p>
 <p>ฉากที่ 9 นื่องพลอยฉีดวัคซีน</p>	 <p>ฉากที่ 10 นื่องพลอยสดใสแข็งแรง</p>

ตาราง 1 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นผลการประเมินคุณภาพแอนิเมชัน

ด้านที่ประเมิน	ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)	S.D.	ระดับคุณภาพ
1. ด้านเนื้อหา	4.52	0.51	มากที่สุด
2. ด้านการออกแบบภาพและกราฟิก	4.48	0.55	มาก
3. ด้านเสียงและดนตรีประกอบ	4.35	0.60	มาก
4. ด้านความเหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมาย	4.60	0.49	มากที่สุด
5. ด้านประสิทธิภาพโดยรวม	4.49	0.53	มาก
รวมเฉลี่ย	4.49	0.54	มาก

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยเรื่องการพัฒนาแอนิเมชันสามมิติ (3D Animation) เพื่อส่งเสริมความรู้ด้านสุขภาพสำหรับนักเรียนระดับประถมศึกษา เรื่อง “Vaccine Hero” มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาสื่อที่ช่วยเสริมสร้างความรู้ ความเข้าใจ และทัศนคติเชิงบวกต่อการฉีดวัคซีนในเด็ก

ผลการวิจัยพบว่า แอนิเมชันที่พัฒนาขึ้นมีความเหมาะสมกับผู้เรียนในระดับประถมศึกษา โดยใช้รูปแบบการเล่าเรื่อง (Storytelling) ผ่านตัวละครและสถานการณ์ที่ใกล้ตัว ส่งผลให้ผู้เรียนสามารถเข้าใจเนื้อหาได้ง่าย และมีความสนใจในการเรียนรู้เพิ่มขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดการใช้สื่อมัลติมีเดียเพื่อการเรียนรู้ที่ระบุว่าสื่อที่มีภาพ เสียง และการเคลื่อนไหวร่วมกัน จะช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการรับรู้และการจดจำของผู้เรียน (วราพร คำจับ, 2566)

นอกจากนี้ ผลการประเมินความพึงพอใจของผู้เรียนอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.49$) แสดงให้เห็นว่าสื่อมีคุณภาพทั้งด้านเนื้อหา การออกแบบ และความเหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมาย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของจากรุวรรณ สอนงญาติ (2567) ที่พบว่าสื่อแอนิเมชันสามารถส่งเสริมความรู้และพฤติกรรมด้านสุขภาพของนักเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ในด้านเนื้อหาสุขภาพ การนำเสนอข้อมูลเกี่ยวกับวัคซีนผ่านแอนิเมชันยังช่วยลดความกลัวและสร้างความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับการฉีดวัคซีน ซึ่งสอดคล้องกับแนวทางขององค์การอนามัยโลกที่เน้นว่าการสื่อสารด้านวัคซีนควรใช้รูปแบบที่เข้าใจง่าย เหมาะสมกับวัย และเข้าถึงกลุ่มเป้าหมาย เพื่อเพิ่มอัตราการยอมรับวัคซีน (World Health Organization, 2023)

ดังนั้น จึงสามารถสรุปได้ว่า แอนิเมชันสามมิติที่พัฒนาขึ้นเป็นสื่อที่มีประสิทธิภาพในการส่งเสริมการเรียนรู้ด้านสุขภาพในเด็กระดับประถมศึกษา ทั้งในด้านความรู้ ทักษะคิด และความพึงพอใจของผู้เรียน และมีศักยภาพในการนำไปประยุกต์ใช้ในบริบทการเรียนการสอนจริง รวมถึงการพัฒนาต่อยอดเป็นสื่อดิจิทัลเพื่อสุศึกษาในอนาคต

อภิปรายผล

ผลการวิจัยในครั้งนี้แสดงให้เห็นว่า การพัฒนาแอนิเมชันสามมิติ (3D Animation) เรื่อง “Vaccine Hero” สามารถส่งเสริมความรู้ ความเข้าใจ และทัศนคติเชิงบวกต่อการฉีดวัคซีนในนักเรียนระดับประถมศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยเฉพาะในด้านความพึงพอใจของผู้เรียนที่อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.49$) ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่าสื่อที่พัฒนาขึ้นมีความเหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมายทั้งในด้านเนื้อหา รูปแบบการนำเสนอ และองค์ประกอบมัลติมีเดีย

ผลการวิจัยดังกล่าวสอดคล้องกับแนวคิดการใช้สื่อมัลติมีเดียเพื่อการเรียนรู้ ที่ระบุว่าสื่อที่ผสมผสานภาพ เสียง และการเคลื่อนไหว สามารถช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการเรียนรู้ และส่งเสริมการมีส่วนร่วมของผู้เรียนได้ดีกว่าสื่อแบบดั้งเดิม (วราพร คำจับ, 2566) เนื่องจากผู้เรียนสามารถเชื่อมโยงข้อมูลผ่านประสาทสัมผัสหลายด้าน ทำให้เกิดความเข้าใจที่มากขึ้น

นอกจากนี้ การออกแบบเนื้อหาในรูปแบบการเล่าเรื่อง (Storytelling) ผ่านตัวละคร เช่น “วัคซีนแมน” และสถานการณ์จำลอง ยังช่วยสร้างแรงจูงใจและลดความกลัวของผู้เรียนต่อการฉีดวัคซีน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของกมลมาศ วงษ์ใหญ่ และชยุต โชคพัชรินทร์ (2564) ที่พบว่าการใช้แอนิเมชันที่มีตัวละครและเนื้อเรื่องสามารถช่วยเพิ่มความสนใจของผู้เรียนในระดับประถมศึกษาได้

ในด้านการส่งเสริมความรู้และทัศนคติ ผลการวิจัยนี้ยังสอดคล้องกับการศึกษาของ Hayeese และ mayae (2025) ที่พบว่าการใช้แอนิเมชันเพื่อให้ความรู้เกี่ยวกับวัคซีนสามารถเพิ่มระดับความรู้และทัศนคติเชิงบวกในกลุ่มผู้รับสารได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยเฉพาะเมื่อเนื้อหาถูกออกแบบให้เหมาะสมกับบริบททางวัฒนธรรมและระดับความเข้าใจของกลุ่มเป้าหมาย

อีกทั้งยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ จารุวรรณ สอนงญาติ (2567) ที่พบว่าสื่อแอนิเมชันสามารถช่วยเสริมสร้างพฤติกรรมด้านสุขภาพและการรับรู้เกี่ยวกับการป้องกันโรคในเด็กนักเรียนได้ดีขึ้น แสดงให้เห็นว่าสื่อแอนิเมชันไม่ได้ส่งผลเฉพาะด้านความรู้เท่านั้น แต่ยังสามารถส่งผลต่อพฤติกรรมและทัศนคติในระยะยาว

ในมิติด้านสุขภาพ องค์การอนามัยโลก (World Health Organization, 2023) ได้เน้นย้ำว่าการสื่อสารเกี่ยวกับวัคซีนควรใช้วิธีที่เหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมาย โดยเฉพาะเด็ก ซึ่งต้องอาศัยสื่อที่เข้าใจง่ายและน่าสนใจ เพื่อช่วยลดความลังเลและเพิ่มการยอมรับวัคซีน ดังนั้น การใช้แอนิเมชันสามมิติในงานวิจัยนี้จึงถือเป็นแนวทางที่สอดคล้องกับหลักการสื่อสารสุขภาพในระดับสากล

จากผลการศึกษาทั้งหมดสามารถอภิปรายได้ว่า ความสำเร็จของแอนิเมชัน “Vaccine Hero” เกิดจากการบูรณาการองค์ประกอบสำคัญ ได้แก่ เนื้อหาที่ถูกต้อง การออกแบบภาพและตัวละครที่เหมาะสมกับวัย การใช้เสียงและดนตรีประกอบที่ดึงดูดความสนใจ และการเล่าเรื่องที่เข้าใจง่าย ซึ่งองค์ประกอบเหล่านี้ร่วมกันส่งผลให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ และมีทัศนคติเชิงบวกต่อการฉีดวัคซีน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์

1. ควรนำแอนิเมชันสามมิติ เรื่อง “Vaccine Hero” ไปประยุกต์ใช้เป็นสื่อประกอบการเรียนการสอนในรายวิชาสุขศึกษา ระดับประถมศึกษา เพื่อเสริมสร้างความรู้และทัศนคติเชิงบวกต่อการฉีดวัคซีน
2. ควรพัฒนาสื่อให้อยู่ในรูปแบบที่สามารถเผยแพร่ผ่านแพลตฟอร์มดิจิทัล เพื่อเพิ่มการเข้าถึงและขยายกลุ่มเป้าหมายให้กว้างขึ้น

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรเพิ่มขนาดกลุ่มตัวอย่าง และศึกษากับนักเรียนในระดับชั้นหรือบริบทโรงเรียนที่แตกต่างกัน เพื่อเพิ่มความสามารถในการอ้างอิงผลการวิจัย
2. อาจพัฒนาแอนิเมชันในรูปแบบสื่อเชิงโต้ตอบ (Interactive Media) และศึกษาผลเปรียบเทียบกับแอนิเมชันแบบรับชมเพียงอย่างเดียว เพื่อวิเคราะห์ประสิทธิผลของรูปแบบสื่อที่แตกต่างกัน

เอกสารอ้างอิง

คู่มือ Photoshop CS5 Professional. ผู้แต่ง : เกียรติพงษ์ บุญจิตร ตีพิมพ์ วันที่ 6 มีนาคม 2555 หมวดคอมพิวเตอร์, กราฟฟิกมัลติมีเดีย. (วันที่ค้นข้อมูล 24 กันยายน 2567).

กระทรวงสาธารณสุข. (2565). *แนวทางการสร้างเสริมภูมิคุ้มกันโรคแห่งชาติ*. กรุงเทพฯ: กรมควบคุมโรค

World Health Organization. (2023). Immunization coverage. <https://www.who.int>.

กมลมาศ วงษ์ใหญ่, ชยุต โชคพัชรินทร์. การพัฒนาการ์ตูนแอนิเมชัน เรื่อง ห่างไกลโรคมือเท้าปาก เพื่อส่งเสริมผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนระดับชั้นอนุบาล. *วารสารบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์*. ปีที่ 15 ฉบับที่ 1 มกราคม-เมษายน 2564.

- วรภาพร ดำจับ, การออกแบบสื่อแอนิเมชันเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน, คณะนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีปทุม วิทยาเขตชลบุรี, *บทความวิชาการ*. ปีที่ 9 ฉบับที่ 1 (2023): มกราคม-เมษายน 2566 กรมควบคุมโรค. (2564). *แนวทางการให้วัคซีนโควิด-19 ในสถานการณ์การระบาด ปี 2564 ของประเทศไทย*. กรุงเทพฯ: บริษัท ทีเอส อินเทอร์เน็ต จำกัด.
- ชนิษฐา ชื่นใจ. (2564). *ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจฉีดวัคซีนป้องกันโควิด-19 ของประชากรในกรุงเทพมหานคร*. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- บวรลักษณ์ ขจรฤทธิ์. (2564). *ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจฉีดวัคซีนป้องกันโควิด-19 ของประชากรในจังหวัดสมุทรปราการ*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- Hayese, W., & mayae, H. (2025). ผลกระทบของการใช้การ์ตูนแอนิเมชันสองภาษา (ไทย-มาเลย์) ต่อความรู้และทัศนคติเกี่ยวกับการฉีดวัคซีนในกลุ่มผู้ดูแลเด็กที่มีกำหนดการฉีดวัคซีนล่าช้าในจังหวัดนราธิวาส. *วารสารมหาวิทยาลัยเจ้าหญิงนราธิวาส* 17 (1), 20-35.
- จารุวรรณ สมองญาติ. ผลของนวัตกรรมสื่อแอนิเมชันต่อความรู้และพฤติกรรมการดูแลตนเอง ในการป้องกันโรคโควิด 19 ของเด็กนักเรียนประถมศึกษา. *วารสารสถาบันบวรศาสตร์*. ปีที่ 18 ฉบับที่ 1 มกราคม-เมษายน 2567.
- สุรพงษ์ วิริยะ, ศักดา สุสดี, ธรณ์ส หล้าเตจา, กิติพิเชษฐ์ ฐูปบุชา, อุทัยวรรณ แก้วตะคุ. การพัฒนาสื่อแอนิเมชัน 3 มิติ ด้านการสื่อสารด้วยอารมณ์ เรื่อง ไกลแต่ใกล้ สำหรับการสร้างแรงบันดาลใจ. *วารสารวิทยาศาสตร์ วิศวกรรมศาสตร์ และเทคโนโลยี*. ปีที่ 5 ฉบับที่ 2 (2025): กรกฎาคม-ธันวาคม 2568.